

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

13 февруари 2014 година *

„Преюдициално запитване — Сближаване на законодателствата — Авторско право и сродни права — Директива 2001/29/ЕО — Информационно общество — Хармонизиране на някои аспекти на авторското право и сродните му права — Член 3, параграф 1 — Публично разгласяване — Понятие — Интернет връзки („активни интернет връзки“), предоставящи достъп до закриляни произведения“

По дело C-466/12

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Svea hovrätt (Швеция) с акт от 18 септември 2012 г., постъпил в Съда на 18 октомври 2012 г., в рамките на производство по дело

Nils Svensson,

Sten Sjögren,

Madelaine Sahlman,

Pia Gadd

срещу

Retriever Sverige AB,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на състав, M. Safjan, J. Malenovský (докладчик), A. Prechal и S. Rodin, съдии,

генерален адвокат: E. Sharpston,

секретар: C. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 7 ноември 2013 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Svensson, Sjögren и Sahlman, от O. Wilöf, förbundsjurist,

— за Gadd, от R. Gómez Cabaleiro, abogado, и M. Wadsted, advokat,

* Език на производството: шведски.

- за Retriever Sverige AB, от J. Åberg, M. Bruder и C. Rockström, advokater,
- за френското правителство, от D. Colas, F.-X. Bréchet и В. Beaupère-Manokha, в качеството на представители,
- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- за правителството на Обединеното кралство, от J. Beeko, в качеството на представител, подпомагана от N. Saunders, barrister,
- за Европейската комисия, от J. Samnadda и J. Enegren, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230).
- 2 То е отправено в рамките на спор, по който г-н Svensson, г-н Sjögren, г-жа Sahlman и г-жа Gadd искат от Retriever Sverige AB (наричано по-нататък „Retriever Sverige“) обезщетение за вредите, които твърдят, че то им е причинило, като е публикувало на уебсайта си активни интернет връзки („хиперлинкове“) към статии от пресата, на които те са носители на авторското право.

Правна уредба

Международно право

Договор на СОИС за авторското право

- 3 Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) приема в Женева на 20 декември 1996 г. Договора на СОИС за авторското право (наричан по-нататък „Договорът на СОИС за авторското право“). Този договор е одобрен от името на Европейската общност с Решение 2000/278/ЕО на Съвета от 16 март 2000 година (ОВ L 89, стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 20, стр. 212).
- 4 Член 1, параграф 4 от Договора на СОИС за авторското право предвижда, че договарящите се страни трябва да спазват членове 1—21 от Конвенцията за закрила на литературните и художествените произведения, подписана в Берн на 9 септември 1886 г. (Парижки акт от 24 юли 1971 г.), в изменената ѝ редакция от 28 септември 1979 г. (наричана по-нататък „Бернската конвенция“).

Бернската конвенция

- 5 Член 20 от Бернската конвенция, озаглавен „Специални споразумения между страните от Съюза“, гласи:

„Правителствата на страните от Съюза си запазват правото да сключват специални споразумения помежду си, доколкото тези споразумения предоставят на авторите по-широки права от предоставените от Конвенцията или съдържат други разпоредби, които не противоречат на тази Конвенция. Разпоредбите на съществуващите споразумения, които отговарят на тези условия, продължават да се прилагат“.

Правото на Съюза

- 6 Съображения 1, 4, 6, 7, 9 и 19 от Директива 2001/29 гласят:

„(1) Договорът предвижда създаването на вътрешен пазар и установяването на система, която да гарантира, че няма нарушаване на конкуренцията във вътрешния пазар. Хармонизирането на законодателствата на държавите членки в областта на авторското право и сродните му права допринася за постигането на тези цели.

[...]

(4) Хармонизирана правна рамка в областта на авторското право и сродните му права, като се повишава правната сигурност и едновременно с това се осигурява високо ниво на закрила на интелектуалната собственост, ще насърчи значителни инвестиции в творческите и иновационни дейности, включително в инфраструктурата на мрежи, и ще доведе на свой ред до растеж и засилена конкуренция на европейската промишленост както в областта на предоставянето на съдържание, така и в тази на информационните технологии и по-общо в голям брой промишлени и културни сектори. [...]

[...]

(6) Без хармонизиране на общностно равнище законодателните дейности на национално равнище, които вече са започнати в редица държави членки, за да се отговори на технологичните предизвикателства, биха могли да доведат до значителни различия в закрилата и чрез тях до ограничения на свободното движение на услуги и стоки, които съдържат, или се основават на интелектуална собственост, което би предизвикало ново фрагментиране на вътрешния пазар и законодателна несъгласуваност. Последниците от такива законодателни несъответствия и правна несигурност ще станат по-значителни с по-нататъшното развитие на информационното общество, което вече значително е увеличило трансграничното ползване на интелектуална собственост. Това развитие следва да продължи. Значителните правни несъответствия и несигурност по отношение на закрилата могат да затруднят осъществяването на икономии от мащаба за нови продукти и услуги, съдържащи авторско право и сродните му права.

(7) Следователно правната рамка на Общността за закрила на авторското право и сродните му права трябва също да бъде адаптирана и допълнена, доколкото е необходимо, за безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар. За тази цел тези национални разпоредби в областта на авторското право и сродните му права, които се различават в значителна степен във всяка държава членка или които пораждаат правна несигурност, затрудняваща безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар и правилното развитие на информационното общество в Европа, следва да бъдат адаптирани, като е важно да се избегне държавите членки да реагират по несъгласуван начин на

технологичното развитие. В замяна на това не е необходимо да се премахнат или предотвратят различия, които не засягат неблагоприятно функционирането на вътрешния пазар.

[...]

(9) Всяка хармонизация на авторското право и сродните му права трябва да се основава на висока степен на закрила, тъй като такива права са основни за интелектуалното творчество. Тяхната защита спомага, за да гарантира поддържането и развитието на творческия процес в интерес на авторите, артистите изпълнители, продуцентите, потребителите, културата, промишлеността и публиката като цяло. [...]

[...]

(19) Моралните права на титулярите на права следва да се упражняват съгласно законодателството на държавите членки и разпоредбите на Бернската конвенция [...], Договора на СОИС за авторско право и Договора на СОИС за изпълнения и звукозаписи. [...].

7 Член 3 от тази директива предвижда:

„1. Държавите членки предоставят на авторите изключително право да разрешават или забраняват публичното разгласяване на техни произведения по жичен или безжичен път, включително предоставяне на публично разположение на техни произведения по такъв начин, че всеки може да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него.

[...]

3. Правата, посочени в параграфи 1 и 2, не се изчерпват чрез акт на публично разгласяване или предоставяне на публично разположение, както е определено в настоящия член“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 8 Жалбоподателите в главното производство са журналисти, написали статии, които са публикувани, от една страна, във вестника *Göteborgs-Posten*, и от друга страна, на уебсайта на *Göteborgs-Posten*. Retriever Sverige е оператор на уебсайт, който предоставя на клиентите си отговарящи на нуждите им списъци с активни интернет връзки към статии, публикувани на други уебсайтове. Страните в главното производство не спорят, че въпросните статии са били свободно достъпни на сайта на вестника *Göteborgs-Posten*. Според жалбоподателите в главното производство при активиране на някоя от тези връзки на клиента не се указва ясно, че за да получи достъп до интересувашото го произведение, ще бъде прехвърлен към друг сайт. Retriever Sverige обаче счита, че за клиента е ясно, че когато активира някоя от тези връзки, ще бъде прехвърлен на друг сайт.
- 9 Жалбоподателите в главното производство предявяват пред Stockholms tingsrätt (Градски съд, Стокхолм) иск за обезщетение срещу Retriever Sverige, тъй като считат, че това дружество е използвало без разрешение някои от статиите им, като ги е предоставило на разположение на клиентите си.
- 10 С решение от 11 юни 2010 г. Stockholms tingsrätt отхвърля иска им. Жалбоподателите в главното производство обжалват решението пред Svea hovrätt (апелативния съд „Свеа“).

- 11 Пред този съд жалбоподателите в главното производство по-специално твърдят, че Retriever Sverige е нарушило изключителното им право да предоставят на публично разположение произведенията си, предоставяйки на клиентите си достъп до тях чрез услугите, които предлагат на уебсайта си.
- 12 В отговор Retriever Sverige поддържа, че предоставянето на списъци с интернет връзки към произведения, публично разгласени на други уебсайтове, не представлява акт, който може да засегне авторското право. Освен това Retriever Sverige твърди, че не предава каквото и да било защитено произведение, тъй като само посочва на клиентите си уебсайтовете, където се намират интересуващите ги произведения.
- 13 При тези условия Svea hovrätt решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Представлява ли публично разгласяване на произведение съгласно член 3, параграф 1 от Директива [2001/29] фактът, че лице, различно носителя на авторск[ото] прав[о] върху дадено произведение, предоставя на уебсайта си активна интернет връзка към него?
- 2) От значение ли е за разглеждането на първия въпрос фактът, че произведението, към което препраща интернет връзката, е на уебсайт, достъпен за всеки без ограничения, или напротив, е на уебсайт, достъпът до който по един или друг начин е ограничен?
- 3) При разглеждането на първия въпрос следва ли да се прави разлика според това дали, след като активира интернет връзката, потребителят вижда произведението на друг уебсайт, или напротив, остава с впечатлението, че то се показва на същия [уеб]сайт?
- 4) Може ли държава членка да предостави по-широка защита на изключителното право на автора, като включи в понятието за публично разгласяване и други действия, освен предвидените в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29?“.

По преюдициалните въпроси

По първите три въпроса

- 14 С първите три въпроса, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че предоставянето на уебсайт на активни интернет връзки към закриляни произведения, които могат да бъдат намерени и на друг сайт, където са свободно достъпни, представлява акт на публично разгласяване съгласно тази разпоредба.
- 15 В това отношение, видно от член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, всеки акт на публично разгласяване на произведение трябва да бъде разрешен от носителя на авторското право.
- 16 В този смисъл от посочената разпоредба следва, че понятието за публично разгласяване обединява два кумулативни елемента, а именно наличието на „акт на разгласяване“ на произведение и неговото „публично“ разгласяване (вж. в този смисъл Решение от 7 март 2013 г. по дело ITV Broadcasting и др., C-607/11, точки 21 и 31).
- 17 Що се отнася до първия от посочените елементи, а именно до наличието на „акт на разгласяване“, същият следва да се тълкува в широк смисъл (вж. в този смисъл Решение от 4 октомври 2011 г. по дело Football Association Premier League и др., C-403/08 и C-429/08,

Сборник, стр. I-9083, точка 193) и с цел осигуряване, както следва по-специално от съображения 4 и 9 от Директива 2001/29, на високо ниво на закрила на носителите на авторското право.

- 18 В случая следва да се отбележи, че предоставянето на уебсайт на активни интернет връзки към закриляни произведения, публикувани на друг уебсайт без каквито и да било ограничения, дава на потребителите на първия уебсайт пряк достъп до тези произведения.
- 19 Видно обаче от член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, за да е налице „акт на разгласяване“, е достатъчно по-специално произведението да е предоставено на публично разположение по такъв начин, че всеки да може да има достъп до него, без значение дали тази възможност се използва или не (вж. по аналогия Решение от 7 декември 2006 г. по дело SGAE, C-306/05, Recueil, стр. I-11519, точка 43).
- 20 Ето защо при обстоятелства като разглежданите в главното производство предоставянето на активни интернет връзки към закриляни произведения трябва да се квалифицира като „предоставяне на разположение“ и следователно като „акт на разгласяване“ по смисъла на посочената разпоредба.
- 21 Що се отнася до втория от посочените по-горе елементи, а именно закриляното произведение действително да се разгласява „публично“, от член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 следва, че публичното разгласяване по смисъла на посочената разпоредба се отнася до неопределен брой потенциални адресати и впрочем предполага наличие на доста голям брой лица (Решение по дело SGAE, посочено по-горе, точки 37 и 38, както и Решение по дело ITV Broadcasting и др., посочено по-горе, точка 32).
- 22 Акт на разгласяване като този, който оператор на уебсайт извършва посредством активни интернет връзки, е насочен към всички потенциални потребители на оперирания от него сайт, тоест до неопределен и доста голям брой адресати.
- 23 При тези условия трябва да се приеме, че този оператор извършва разгласяване, което е публично.
- 24 Поради това, както следва от постоянната съдебна практика, за да попада в обхвата на понятието „публично разгласяване“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29, разгласяване като разглежданото в главното производство — което се отнася до същите произведения като първоначалното разгласяване и също като него е извършено по интернет чрез използването следователно на един и същи технически способ — трябва да е насочено към нова публика, тоест към публика, която носителите на авторското право не са имали предвид, когато са дали разрешение за първоначалното публично разгласяване (вж. по аналогия Решение по дело Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon, C-136/09, точка 38 и Решение по дело ITV Broadcasting и др., посочено по-горе, точка 39).
- 25 В случая следва да се констатира, че предоставянето на разположение на съответните произведения чрез активна интернет връзка като разглежданата в главното производство не води до разгласяването им на нова публика.
- 26 Всъщност публиката, към която е насочено първоначалното разгласяване, са всички потенциални посетители на съответния сайт, тъй като по отношение на достъпа до публикуваните на него произведения не са наложени каквито и да било ограничителни мерки и следователно всички интернет потребители имат свободен достъп до тях.

- 27 При тези условия следва да се констатира, че когато всички потребители на даден сайт, на който разглежданите произведения са разгласени посредством активна интернет връзка и без намесата на неговия оператор, имат директен достъп до същите произведения и на друг сайт, на който те са били първоначално разгласени, потребителите на сайта на този оператор трябва да се считат за потенциални адресати на първоначалното разгласяване и следователно за част от публиката, която носителите на авторското право са имали предвид, когато са дали разрешение за първоначалното разгласяване.
- 28 Тъй като следователно не става въпрос за нова публика, за публично разгласяване като разглежданото в главното производство не се налага носителите на авторско право да дават разрешение.
- 29 Това заключение не може да бъде поставено под въпрос, ако запитващата юрисдикция установи обстоятелството, което не следва ясно от преписката по делото, че когато интернет потребителите активират разглежданата интернет връзка, произведението се появява на екрана, като оставя впечатлението, че се показва от сайта, на който е интернет връзката, макар че това произведение в действителност е публикувано на друг сайт.
- 30 Всъщност това допълнително обстоятелство не би могло да промени извода, че предоставянето на сайт на активна интернет връзка към закриляно произведение, което е публикувано и е свободно достъпно на друг сайт, води до предоставянето на разположение на потребителите на първия сайт на споменатото произведение и следователно представлява публично разгласяване. Тъй като обаче не става въпрос за нова публика, за такова публично разгласяване във всички случаи не се налага разрешение от носителите на авторското право.
- 31 При все това, ако дадена активна интернет връзка позволява на потребителите на сайта, на който е поместена, да заобиколят ограничителни мерки, наложени на сайта, където е публикувано закриляното произведение, с цел ограничаване на публичния достъп само до определени абонати, и представлява следователно намеса, без помощта на която тези потребители не биха могли да ползват разпространяваните произведения, всички тези потребители трябва да се считат за нова публика, която носителите на авторското право не са имали предвид, когато са дали разрешение за първоначалното разгласяване, така че за такова публично разгласяване се налага да има разрешение на носителите на авторското право. Такъв по-специално е случаят, когато произведението вече не е на публично разположение на сайта, на който е било първоначално разгласено, или е там, но вече единствено за ограничена публика, докато на друг уебсайт то е достъпно без разрешението на носителите на авторското право.
- 32 При тези условия на първите три от поставените въпроси следва да се отговори, че член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че предоставянето на уебсайт на активни интернет връзки към свободно достъпни на друг уебсайт произведения не представлява акт на публично разгласяване съгласно тази разпоредба.

По четвъртия въпрос

- 33 С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска държава членка да предостави по-широка защита на носителите на авторското право, като включи в понятието за публично разгласяване и други действия, освен предвидените в тази разпоредба.
- 34 В това отношение от съображения 1, 6 и 7 от Директива 2001/29 по-специално следва, че с последната се цели да се преодолеят законодателните несъответствия и правната несигурност във връзка със защитата на авторското право. Ако се приеме обаче, че държава членка може да

предостави по-широка защита на авторско право, като включи в понятието за публично разгласяване и други действия, освен предвидените в член 3, параграф 1 от същата директива, би се стигнало до законодателни несъответствия, а оттам и до правна несигурност за третите лица.

- 35 Поради това предоставянето на различните държави членки на възможност да включват в понятието за публично разгласяване и други действия, освен предвидените в член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 неизбежно би влязло в противоречие с преследваната с нея цел.
- 36 Вярно е, наистина, че съгласно съображение 7 от тази директива тя няма за цел да се премахнат или предотвратят различия, които не засягат неблагоприятно функционирането на вътрешния пазар. Следва да се констатира обаче, че ако на държавите членки бъде предоставена възможността да включват в понятието за публично разгласяване и други действия, освен предвидените в член 3, параграф 1 от същата директива, непременно би се стигнало до неблагоприятно засягане на функционирането на вътрешния пазар.
- 37 Ето защо член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 не може да се разбира в смисъл, че допуска държава членка да предостави по-широка защита на носителите на авторското право, като включи в понятието за публично разгласяване и други действия, освен предвидените в тази разпоредба.
- 38 Този извод не може да се обори от обстоятелството, изтъкнато в писмените становища на жалбоподателите по главното производство, че съгласно член 20 от Бернската конвенция държавите, страни по нея, могат да сключват „специални споразумения“ помежду си, за да предоставят на носителите на авторско право по-широки от предвидените от тази конвенция права.
- 39 В това отношение е достатъчно да се напомни, че когато подобно споразумение позволява на дадена държава членка да приеме мярка, която изглежда противоречи на правото на Съюза, без тя да е задължена да го направи, държавата членка трябва да се въздържа от приемането на тази мярка (Решение от 9 февруари 2012 г. по дело Luksan, C-277/10, точка 62).
- 40 Като се има предвид, че неизбежно би се стигнало до противоречие с целта на Директива 2001/29, ако в понятието за публично разгласяване бъдат включени и други действия, освен предвидените в тази в член 3, параграф 1 от тази директива, държавите членки трябва да се въздържат да използват възможността, предоставена им с член 20 от Бернската конвенция.
- 41 Следователно на четвъртия въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска възможност държава членка да предостави по-широка защита на носителите на авторско право, като включи в понятието за публично разгласяване и други действия, освен предвидените в тази разпоредба.

По съдебните разноски

- 42 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

- 1) Член 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество трябва да се тълкува в смисъл, че предоставянето на уебсайт на активни интернет връзки към свободно достъпни на друг уебсайт произведения не представлява акт на публично разгласяване съгласно тази разпоредба.
- 2) Член 3, параграф 1 от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска възможност държава членка да предостави по-широка защита на носителите на авторско право, като включи в понятието за публично разгласяване и други действия, освен предвидените в тази разпоредба.

Подписи